

ПРЕДМЕТ: ИСТОРИЈА

РАЗРЕД: ДЕВЕТИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 1

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 30

ОПШТИ ЦИЉЕВИ:

- Разумијевање мултиперспективности у настави историје.
- Развијање критичког размишљања о важним историјским догађајима, процесима и појавама и доношење властитог суда о неком историјском догађају, кроз тумачење историјских извора, чиме се стичу компетенције за cjеложивотно учење.
- Развијање интересовања за откривање нових и сложенијих садржаја из националне историје 20. и 21. вијека.
- Развијање способности анализе и синтезе у рјешавању различитих проблема користећи стечена историјска знања.
- Развијање способности анализирања повезаности одређених историјских догађаја, процеса и појава са друштвеним, економским, културним, вјерским, политичким, те свакодневним животом у 20. и 21. вијеку,
- Развијање способности за тимски рад.
- Разумијевање и објашњавање различитих тумачења узрока, повода и посљесица на примјерима кључних историјских догађаја у 20. и 21. вијека.
- Развијање емпатије код ученика за мир, толеранцију, демократију,

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

- Проширивање основних знања из историје,
- Развијање личности које могу примјењивати и користити знања и вјештине стечене учећи историју као наставни предмет у свакодневном животу.
- Подстицање да се самосталним радом вреднују резултати историјске науке.
- Развијање способности за повезивање историјских догађаја, процеса, појава, личности са историјским раздобљима из националне историје 20. и 21. вијека и објашњавање њиховог утицаја на садашњост.
- Представљање резултата истраживања о одређеној теми из националне историје на основу историјских извора.
- Процјењивање и повезивање мишљења, знања и вјештина стечених изучавањем наставног предмета Историја.

Теме
Тема 1: Први свјетски рат од 1914. до 1918. године
Тема 2: Свијет између Првог и Другог свјетског рата од 1918- до 1939. године и Југословенска краљевина од 1918. до 1941. године
Тема 3: Други свјетски рат од 1939. до 1945. године и Југославија у Другом свјетском рату од 1941. до 1945. године
Тема 4: Свијет после Другог свјетског рата
Тема 5: Социјалистичка Југославија од 1945. до 1991. године
Тема 6: Република Српска, Босна и Херцеговина и простор бивше Југославије на крају XX и почетком XXI вијека

Исходи учења	Садржаји програма / појмови	Примјена научног
Тема 1: Први свјетски рат од 1914. до 1918. године		
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално или у групи, прикупи информације и објасни узрок и повод Првог свјетског рата (1914-1918), те наведе главне фронтове и битке; - анализира историјске изворе о одређеном историјском догађају и личности из националне историје и даје своје критичко мишљење о истом, - утврђује простор на ком су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне историје у Првом свјетском рату и на основу карактеристичних историјски извора (текстуалних, сликовних, материјалних) препознаје о којој историјској појави, догађају и личности је ријеч; - истражује историјске изворе важне за страдање Срба у Првом свјетском рату и даје своје критичко мишљење о истом; 	<ul style="list-style-type: none"> - Нова подјела свијета; - Антанга, Централне силе (Тројни савез): - Сарајевски атентат; - Фронтони; - Марна, Верден, Сома; - Париска мировна конференција; - Петар I Карађорђевић; - Александар Карађорђевић; - Четири српске војводе: Радомир Путник, Живојин Мишић, Степа Степановић, Петар Бојовић; - Церска битка; 	<ul style="list-style-type: none"> - Корелација са свим редовним наставним предметима, а нарочито: Српски језик и књижевност, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, Демократија и људска права, Вјеронаука, Математика... - Усвајили знања о анализи историјских извора из уџбеника, историјских читанки, архива, библиотеке, штампе и др; - Оспособљени за израду портфолија радова, паноа, табела, зидних новина, кратких предавања; - Научени за самосталан/ индивидуални рад -есеј; - Знају идентификовати и рјешавати проблеме и доносе одлуке о истим користећи критичко

	<ul style="list-style-type: none"> - Колубарска битка; - Мојковачка битка; - Повлачење српске војске преко Албаније; - Кајмакчалан; - Плава гробница – Крф; - Зејтилник; - Бањалучки велеиздајнички процес (1915-1916) у БиХ; - Аустроугарски логор у Добоју у БиХ. 	<p>мишљење;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Научени да објасне утицај прошлости на садашњост; - Оспособљени да раде ефикасно са другима као члановима тима, групе, организације и заједнице и своја знања могу боље примијенити у свакодневном животу.
--	---	---

Тема 2: Свијет између Првог и Другог свјетског рат од 1918. до 1939. године и Југословенска краљевина од 1918. до 1941. године

<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује најважније појаве и личности и препознаје да постоји повезаност између националне, регионалне и свјетске историје; - препознаје идеолошку пропаганду у историјским изворима и формулише свој критички став о идеологијама фашизма, нацизма, комунизма; - наведе и дефинише узроке и посљедице датих историјских догађаја везаних за настанак Краљевине СХС, односно Краљевине Југославије; - на примјеру Друштва народа налази кључне сличности и разлике са ОУН, и даје своје критичко мишљење на основу истраживања историјских извора о утицају прошлости 	<ul style="list-style-type: none"> - Друштво народа; - Вудро Вилсон; - Хитлер; - Мусолини; - Стаљин; - Нова карта Европе; - Велика економска криза; - Минхенски споразум; - Тоталитарне идеологије; - Видовдански устав; - Краљ Александар I Карађорђевић – 	<ul style="list-style-type: none"> - Корелација са свим редовним наставним предметима, а нарочито: Српски језик и књижевност, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, Демократија и људска права, Вјеронаука, Математика... - Оспособљен да комбинује и примјењује различите врсте дидактичких материјала, илустровања, шема, филм и др.; - Овладао знањима кориштења веб алата; - Знају објаснити утицај прошлости на садашњост. - Оспособљени да развију интересовања за повезаност и утицај
--	--	---

на садашњост.	Ујединитељ; - Шестојануарска диктатура; - Атентат у Марсеју; - Милан Стојадиновић; - Кнез Павле Карађорђевић; - OUN.	прошлости на садашњост и објасне значај свакодневног живота у историји; - Научени како да уче; - Примјењују и размјењују стечена знања (примјер: њихов став о идеологијама.
---------------	---	--

Тема 3: Други свјетски рат од 1939. до 1945. године и Југославија у Другом свјетском рату од 1941. до 1945. године

<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално дефинише узроке и посљедице најважнијих историјских догађаја из Другог свјетског рата, и временским редосљедом, самостално их уцртава на ленти времена; - уочава на историјској карти приказ различитих историјских појава и промјена у вези сила Антифашистичке коалиције и Сила осовине; - препознаје на основу историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је ријеч; - у излагању историјског садржаја користи основне научне појмове (Холокауст, Геноцид, Концентрациони логор); - идентификује разлике између текстуалног историјског извора и других текстова који говоре о истим историјским појавама; - именује најважније појаве, догађаје и личности из националне историје; 	<ul style="list-style-type: none"> - Антифашистичка коалиција; - Силе осовине; - Фронтови; - Велике битке на Источном фронту: Москва, Стаљинград, Лењинград, Курск; - Западни фронт: Нормандија; - Винстон Черчил, Теодор Рузвелт, Јосиф Висарионович Стаљин; - Конференције (Техеран, Јалта); - Атомска бомба; - Холокауст; - Геноцид; 	<ul style="list-style-type: none"> - Корелација са свим редовним школским наставним предметима, а нарочито: Српски језик и књижевност, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, Демократија и људска права, Вјеронаука, Математика... - Комбинује и примјењује различите врсте дидактичких материјала; - Успјешно примјењује стечена знања анализе историјског извора; - Знају објаснити утицај прошлости на садашњост и значај тог утицаја на свакодневни живот; - Оспособљени за кориштење историјске карте; - Научени како да уче;
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - на примјеру Априлског рата препознаје узроке и посљедице рата и даје свој критички став о том историјском догађају; - повеже личност и историјски процес и догађај са одговарајућим временским периодом на примјеру подјеле Југославије и НДХ; - на примјеру АВНОЈ-а идентификује утицај идеје на историјске процесе; - препознаје једноставне и карактеристичне историјске инфирмације дате у форми слике на примјеру Драгољуба Драже Михаиловића и Јосипа Броза Тита; - у моралном смислу зна да вреднује одређене историјске појаве и догађаје из националне историје као што је геноцид над Србима, Јеврејима и Ромима (Јасеновац, Градина....) - Култура сјећања. 	<ul style="list-style-type: none"> - Концентрациони логори; - Мартовске демонстрације; - Априлски рат; - Подјела Југославије; - Настанак НДХ; - НОВЈ; - ЈВУО; - Ужичка република; - Козара, Игман, Сутјеска, Неретва; - Драгољуб Дража Михаиловић, - Милан Недић; - Јосип Броз Тито; - АВНОЈ, - Геноцид над Србима, Јеврејима и Ромима; - Јасеновац; - Градина; - Остала стратишта Срба у Другом свјетском рату; - Стратишта Срба у Републици Српској. 	<ul style="list-style-type: none"> - Примјењују и размјењују стечена знања; - Оспособљени за значај културе сјећања. - Коришћење веб алата: тестови, видео записи са питањима, и др. - Анализа историјских извора; - Израда портфолио радова, панорама, зидних новина и др. - Кратка предавања од стране ученика. - Оспособљен за истраживачки рад.
Тема 4: Свијет после Другог свјетског рата		
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочава историјске промјене настале по завршетку Другог 	<ul style="list-style-type: none"> - Војно-политички савези (НАТО савез и 	<ul style="list-style-type: none"> - Корелација са свим редовним наставним предметима, а нарочито:

<p>свјетског рата, поређењем историјске карте савременог свијета са историјским картама других епоха;</p> <ul style="list-style-type: none"> - процијени узроке и посљедице најважнијих појава из прошлости као што је Хладни рат; - повеже личност и историјски процес и догађај са одговарајућим временским периодом; - препознаје резултате Треће индустријске револуције у савременим институцијама и друштвеним појавама; - препознаје повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости на примјеру пада Берлинског зида; - процијени зашто је дошло до одрђених историјских догађаја и које су посљедице важних историјских дешавања. 	<p>ВАРШАВСКИ ПАКТ);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хладни рат; - Покрет несврстаних; - Трећа индустријска револуција; - Корејски рат; - Вијетнамски рат; - Кубанска криза; - Пад Берлинског зида; - Махатма Ганди; - Михаил Горбачов; - Тероризам; - Еколошке кризе; 	<p>Српски језик и књижевност, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, Демократија и људска права, Вјеронаука, Математика...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Комбинује и примјењује различите врсте дидактичких материјала; - Идентификују и ријешавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко мишљење; - Овладао знањима кориштења веб алата; - Знају објаснити утицај прошлости на садашњост и значај тог утицаја на свакодневни живот; - Развијање интересовања за повезаност прошлости и садашњости; - Научени како да уче; - Примјењују и размјењују стечена знања; - Оспособљен за истраживачки рад; - Развијање и подизање еколошке свијести грађана.
--	---	--

Тема 5: Социјалистичка Југославија од 1945. до 1991. године

<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално именује и дефинише узроке и посљедице датих историјских догађаја; - прикупља информације из различитих доступних извора везаних за одређену појаву, догађај и личност; - користи историјске изворе како би препознао о којој 	<ul style="list-style-type: none"> - Јосип Броз Тито; - Култ личности; - Комунистичка/Социјалистичка партија Југославије; - СФРЈ; 	<ul style="list-style-type: none"> - Корелација са свим редовним наставним предметима, а нарочито: Српски језик и књижевност, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, Демократија и људска права, Вјеронаука, Математика... - Комбинује и
--	---	---

<p>појави, догађају и личности је ријеч;</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје пропаганду и идеологију у историјском извору за једнопартијски и вишепартијски систем; - умије да анализира и процијени реалност историјских извора о СФРЈ и самоуправљању - култ личности; - транзиција; - бомбардовање Југославије; - критички сагледава распад Југославије. 	<ul style="list-style-type: none"> - Самоуправљање; - Диктатура; - Узрок и посљедице распада Југославије - Једнопартијски систем; - Вишепартијски систем; - Транзиција; - Бомбардовање Југославије; - Распад Југославије; 	<p>примјењује различите врсте дидактичких материјала, илустрацуја, шема;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Успјешно примјењује стечена знања и анализе историјског извора; - Знају објаснити утицај прошлости на садашњост и значај тог утицаја на свакодневни живот; - Развијање интересовања за повезаност и утицај прошлости на садашњост; - Примјењују и размјењују стечена знања; - Анализа историјских извора; - Израда портфолио радова, паноа, зидних новина и др. - У свакодневним животним ситуацијама (у школи, послу, спорту, слободном времену) да примјени научено из наставног предмета Историја.
---	---	--

Тема 6: Република Српска, Босна и Херцеговина и простор бивше Југославије на крају XX и почетку XXI вијека

<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прикупља информације из различитих доступних извора везаних за одређену појаву, догађај и личност; - именује најважније појаве и личности и препознаје значај националне историје за опстанак Српског народа; - проналази и повезује историјске изворе о настанку Републике Српске; Дејтонски споразум; - анализира факторе који утичу 	<ul style="list-style-type: none"> - Узрок и посљедице распада Југославије, и борбе за њено наслеђе; - Грађански рат у БиХ 1992.-1995. године; - Стварање Републике Српске; - Република Српска у односу на ентитет Федерације БиХ и 	<ul style="list-style-type: none"> - Корелација са свим редовним наставним предметима, а нарочито: Српски језик и књижевност, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, Демократија и људска права, Вјеронаука, Математика... - Комбинује и примјењује различите врсте дидактичких материјала, илустрацуја,
--	---	---

<p>на писање историје Републике Српске:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје идеолошку пропаганду у историјским изворима и у свакодневном живозу у вези националне историје Српског народа и Републике Српске. 	<p>националне политике;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дејтонски споразум; - Војска Републике Српске; - Идеолошка пропаганда националних политика у БиХ у односу на Српски народ; - Застава Републике Српске; - Химна Републике Српске. 	<p>шема,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Овладао знањима кориштења веб алата; - Знају објаснити утицај прошлости на садашњост и значај тог утицаја на свакодневни живот; - Развијање интересовања за повезаност и утицај прошлости на садашњост. - Научени како да уче; - Примјењују и размјењују стечена знања; - Усваја и изграђује знања о значају Републике Српске, за национални идентитет Српског народа.
--	--	--

УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Додатна настава је посебан облик наставе у току редовног школовања за ону групу ученика који су овладели очекиваним исходима у редовној настави одређеног наставног предмета, с циљем обogaћивања и проширивања знања. Намијењена је ученицима са израженим способностима учења, интересовањима и склоностима за поједине наставне предмете, а у односу на наставне програме редовне наставе.

Циљ додатне наставе је да омогући даровитим и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештину из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање, односно цјеложивотно учење.

Ученици похађају **додатну наставу из историје** у складу са својим интересовањима, а реализација програмских садржаја је предвиђена током једног наставног часа седмично или 30 часова годишње. Наставнику је остављена слобода да планирањем, како општим, тако и посебним циљевима, овај облик наставе што више усклади са интересовањима и способностима ученика, који желе да сазнају више. Фонд часова за поједину наставну тему одредиће сам наставник, као и динамику реализације. Редослијед којим су наведене теме, као и садржаји програма у оквиру одређене теме, не подразумејева обавезу наставника да на исти начин организује додатну наставу. Додатном наставом се настоји омогућити сваком ученику потпунији развој у складу са

његовим индивидуалним способностима и интересовањима. Овај вид наставе своје упориште налази у дидактичким принципима индивидуализације и диференцијације.

Програм додатне наставе историје осмишљен је са циљем да ученици додатно прошире знања и разумевања историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног, европског и интернационалног идентитета и духа толеранције, мира и демократије код ученика, као и да уочавајући узрочно-последичне везе, разумију историјске процесе и токове, улогу истакнутих историјских личности које су одредиле развој људског друштва, и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну, историју свакодневног живота, ...) као и историју суседних народа и држава.

Програмски садржаји додатне наставе историје дијелом прате и у неким дијеловима проширују наставни програм историје за девети разред. Уколико су ученици на часовима редовне наставе овладали очекиваним исходима учења и савладали одређене садржаје који су понуђени и у програму додатне наставе, у таквим ситуацијама наставник ће се више базирати на употребну вриједности стечених знања. У складу с тим, организоваће час/наставу са што више практичних ситуација у којима ће ученици на различите начине показати/демонстрирати стечена знања.

Додатну наставу је потребно реализовати на што занимљивији и креативнији начин уз употребу адекватних примјера кроз које би ученици стекли и усвојили знања о разумјевању мултиперспективности у настави историје, да развијају критичко размишљања о важним историјским догађајима, процесима и појавама и доношење властитог суда о неком историјском догађају кроз тумачење историјских извора и обраде информација у 20. и 21. вијеку, чиме стичу компетенције за цјеложивотно учење.

У складу са напријед наведеним, у основи додатне наставе су дидактички принципи диференцијације и индивидуализације, што подразумева, квалитетну и добро научену употребу извора учења и начина презентовања наученог. Ученицима треба омогућити да на различите начине покажу шта знају, умију и разумију. Додатна настава је облик непосредног рада с ученицима којима се то треба омогућити. Ученици се могу упућивати на различите изворе знања (учбеници, историјске читанке, историјске изворе било писане, материјалне, сликовне, документарне емисије, књижевна дјела, филмови, старији чланови породице...), док прикупљене информације могу презентовати путем различитих дидактичких материјала и помагала (порфолио рад, панои, зидне новине, есеји”, представе, филмови...), како у штампаној тако и у дигитализованој форми.

Приликом реализације програма додатне наставе историје за ученике деветог разреда, наставник треба да води рачуна о сљедећем:

- Потребно је ученике упознати да у свакодневном окружењу, у штампаним и електронским медијима, постоје одређена одступања о представљању историјских садржаја заснованих на историјским изворима и критичким размишљањима. Зато је потребно, када је у питању национална историја Српског народа, те настанак и развој Републике Српске обратити посебну пажњу, јер су то историјски садржаји који код ученика развија интересовања за националну историју, као и повезаност и утицај прошлости на садашњост и свакодневни живот.
- Начин остваривања програма додатне наставе за ученике деветог разреда се заснива на постепеним увођењем ученика у наставне садржаје кроз активне методе рада и укључивањем ученика у процес додатне наставе кроз читање, анализу историјских извора, те давања њиховог критичко мишљења о неком историском

процесу, догађају или историјској личности.

- Важно је и остваривање корелације са свим редовним наставним предметима, а нарочито: Српски језик и књижевност, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, Демократија и људска права, Вјеронаука, Математика и свакодневни живот у прошлости. Корелацију треба остваривати консултацијом са предметним наставницима, заједничком обрадом истих садржаја кроз тематске часове додатне наставе.
- Начин остваривања програма додатне наставе историје за девети разред дат је кроз садржаје програма/појмове и примјену наученог, а све је засновано на исходима учења, о чему наставници посебно требају да воде рачуна, јер је ово један од облика за цјеложивотно учење.